

รจนา พวงมณีวงศ์ 2552: การใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรที่ได้รับเอกสารสิทธิของ
เมืองไชยเสถา นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
อย่างยั่งยืน) สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์
โสภณ ทองปาน, Ph.D. 96 หน้า

วัตถุประสงค์การศึกษาเรื่องนี้เพื่อที่จะ อธิบายลักษณะการใช้ที่ดินทางเกษตรที่ได้รับโฉนด
ที่ดินภายใต้โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินของ รัฐบาลซึ่งได้เริ่มต้นดำเนินการพิสูจน์หลักฐานออก
โฉนดที่ดินให้แก่ประชาชนใน นครหลวงเวียงจันทน์ในพื้นที่เมืองไชยเสถา ใน ปี ค.ศ.1997-2005 ซึ่ง
การศึกษาได้เลือกเอาพื้นที่ตัวอย่างใน 3 หมู่บ้านของเมืองไชยเสถาสำหรับข้อมูลที่ใช้ได้มาจากการ
สัมภาษณ์ เกษตรกรตัวอย่าง รวม 165 ครอบครัวใน 3 หมู่บ้านโดยสำรวจในฤดูการผลิต ปี ค.ศ.2007

ผลการศึกษาพบว่าที่ดินส่วนมากตามเอกสารสิทธิโดยเฉลี่ยมีครัวเรือนละ 7.6 ไร่ เห็นได้ว่าการ
ถือครองน้อยกว่าก่อนมีเอกสารสิทธิซึ่งมีการถือครอง เฉลี่ย 9.0 ไร่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน
มีความหลากหลายเช่น เป็นที่อยู่อาศัย เป็นที่ปลูกไม้ยืนต้น เป็นที่ว่าง และอื่นๆ ซึ่งมีพื้นที่ใช้ประโยชน์
หลังมีโฉนดที่ดินเฉลี่ย 8.1 ไร่ โดยเปรียบเทียบกับการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนมีโฉนดการใช้ประโยชน์
ที่ดินเฉลี่ย 9.4 ไร่ และเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดิน ด้านการเกษตรหลังมีโฉนด เช่น การปลูกข้าวของ
ครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างได้เพิ่มขึ้นจาก 6.2 ไร่ ถึง 6.4 ไร่ การปลูกพืชผักได้เพิ่มขึ้น 0.7 ไร่ การใช้
ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรตัวอย่างเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงไม่มาก สาเหตุเกิดจากเกษตรกรไม่มีการ
ใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเต็มที่ เนื่องจากขาดน้ำใช้ในการเพาะปลูกโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ขาดแคลน
แรงงาน ขาดแคลนเงินทุนใช้จ่ายในการเกษตร ที่ดินอยู่ห่างไกลจากตลาด และ 27 เปอร์เซ็นต์ ของ
เกษตรกรตัวอย่างมีสมาชิกในครอบครัวไปทำงานรับจ้าง อย่างไรก็ดี การที่มีโอกาสทำงานรับจ้างก็มีส่วน
ทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

จากผลการศึกษาได้มีคำคิดเห็นต่อรัฐบาลถ้าต้องการจะให้ผู้ที่ได้รับโฉนดที่ดินภายใต้โครงการเร่งรัด
ออกโฉนดได้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินมากขึ้นรัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงโครงสร้าง
พื้นฐาน เช่น ปรับปรุงการชลประทาน การจัดหาสินเชื่อระยะสั้นและสนับสนุนให้เกษตรกรได้เข้าถึง
ตลาด